

การศึกษาเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง เพื่อประเมินประสิทธิผลการแก้ปัญหาผลกระทบจากอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนและชุมชนที่อยู่อาศัยใกล้โรงงานอุตสาหกรรม และเพื่อเสนอแนะการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาทำการรวบรวมข้อมูลจาก 3 ฝ่ายคือ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง องค์การธุรกิจอุตสาหกรรมในจังหวัดคือ สภาอุตสาหกรรมจังหวัดลำปางและหอการค้าจังหวัดลำปาง และประชาชนในฐานะผู้ได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับผู้บริหาร และใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ในระดับผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สถานประกอบการ และประชาชน

ผลการศึกษา

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของสำนักงานอยู่ในระดับไม่สูงนัก (ปานกลางค่อนข้างน้อย) โดยแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ คือ

1) กฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ และระเบียบปฏิบัติของหน่วยงาน มีมากเื้อออำนาจต่อการปฏิบัติงาน

2) แผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำนักงานฯ ให้ความสำคัญต่อแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมมาก แต่จากข้อมูลเชิงลึกกลับมีความรู้เรื่องแผนต่างๆ ของกระทรวงอุตสาหกรรมน้อย อย่างไรก็ตามสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมีการรับรู้ถึงแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมถึงแม้จะเกี่ยวข้องกับสำนักงานฯ น้อย ส่วนงานตามแผนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานฯ ๆ ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง และมีระดับการปฏิบัติค่อนข้างน้อย ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายใต้แผนดังกล่าวไม่สูงนัก เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติน้อย

ปานกลาง และมีระดับการปฏิบัติค่อนข้างน้อย ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายใต้แผนดังกล่าวไม่สูงนัก เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติ

3) โครงสร้างของหน่วยงานมีความเหมาะสมในแต่ละฝ่ายแตกต่างกันเนื่องจากมีภารกิจแตกต่างกัน แผนปรับโครงสร้างกระทรวงอุตสาหกรรมที่รวมฝ่ายทรัพยากรธรณี ฝ่ายโรงงานอุตสาหกรรม และฝ่ายส่งเสริมอุตสาหกรรม เข้ามารวมอยู่ในสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะฝ่ายทรัพยากรธรณีซึ่งมีความขัดแย้งอย่างชัดเจน ทั้งนี้เป็นเพราะต่างฝ่ายต่างมีอำนาจหน้าที่และรับนโยบายจากกรมที่สังกัดโดยตรง ยกเว้นฝ่ายนโยบายและแผนที่ขึ้นตรงต่ออุตสาหกรรมจังหวัด

4) ผลการปฏิบัติงาน การปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานอยู่ในระดับน้อย ส่วนมากจะปฏิบัติการที่เป็นงานประจำมากกว่างานให้บริการ ทรัพยากรการบริหารต่าง ๆ คือ งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ มีน้อยไม่เหมาะสมกับภารกิจ ส่วนการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานไม่ทั่วถึงและไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย ประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานในภาพรวมจากความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

5) การให้บริการแก่สถานประกอบการ สถานประกอบการส่วนมากมีปัญหาด้านวัตถุดิบ การเงิน ทรัพยากรบุคคล กฎหมาย เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และด้านการจัดการ และส่วนมากไม่เคยขอรับบริการทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ คือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด หน่วยงานระดับกรม สถาบันอิสระ และหน่วยงานภาคเอกชน คือ สภาอุตสาหกรรมและหอการค้า โดยสถานประกอบการที่เคยขอใช้บริการมีความเห็นว่าทั้งภาครัฐและเอกชนมีระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลปานกลางค่อนข้างน้อย

จากข้อมูลเชิงลึกพบว่า ภาคเอกชนมีความเห็นว่าการดำเนินงานของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดก่อให้เกิดความไม่สะดวกและข้อขัดแย้งแก่ภาคเอกชนมากกว่าการให้บริการเพื่อสนับสนุน และภาคเอกชนไม่หวังพึ่งบริการจากภาครัฐในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มากนัก เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลภาพและประสิทธิผลของการแก้ไขปัญหาของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ ปรากฏว่าสำนักงานอุตสาหกรรมมีระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลน้อยกว่า

6) การให้บริการแก้ไขปัญหาแก่ประชาชน ประชาชนส่วนน้อยได้รับประโยชน์จากโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน โรงงานอุตสาหกรรมก่อให้เกิดปัญหามลภาวะแก่ชุมชนในระดับปานกลาง ทั้งนี้แตกต่างกันไปตามระยะห่างระหว่างบ้านและโรงงานและประเภทของโรงงาน ส่วนผลกระทบด้านสังคม เช่น ยาเสพติด อาชญากรรม เป็นปัญหาในระดับปานกลางเช่นกัน แต่ไม่ได้

เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านลบดังกล่าว ส่วนมากไม่เคยร้องเรียนต่อหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ส่วนรายที่เคยร้องเรียนได้ผลปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

- ความเห็นว่าควรให้ภาครัฐเป็นผู้ว่าจ้างสถาบันการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมแทนการให้บริษัทเอกชนว่าจ้างเอกชนด้วยตนเอง
- ควรแต่งตั้งเจ้าพนักงาน เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด นายอำเภอให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรณีเพิ่มเติม
- ควรกระจายเงินรายได้จากทรัพยากรธรณีให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดในระดับกว้างเพื่อกระจายให้องค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ มากกว่าจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าของพื้นที่เพียงแห่งเดียว

2) ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานภาคเอกชน

- การดำเนินงานต่าง ๆ ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยเฉพาะการส่งเสริมอุตสาหกรรม ไม่ควรกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนเดิม และควรมีมาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ ทั้งนี้ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตร และส่งเสริมให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าเนื่องจากความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์
- ควรมีสถาบันงานเพื่อการพัฒนาในระดับจังหวัด ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อมีคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนภาครัฐในภูมิภาคควรเป็นจุดศูนย์กลางในการแก้ไข หรือเป็นที่เลี้ยงให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

3) ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

- หน่วยงานกลางควรมีการประสานทำความเข้าใจในแผนต่าง ๆ กับหน่วยงานในภูมิภาคมากยิ่งขึ้นเพื่อนำแผนไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงขึ้น
- ควรแยกงานของฝ่ายทรัพยากรธรณีออกจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งเชิงโครงสร้างซึ่งเห็นได้ชัดจากกรณีจังหวัดลำปาง เนื่องจากมีทรัพยากรแร่มาก
- ภาครัฐควรทำงานในเชิงรุกเพื่อให้บริการมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาความขัดแย้งระหว่างภาครัฐและเอกชน ควรได้รับความสนใจจากหน่วยงานกลาง (ในระดับกรม กระทรวง) มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สอดคล้องกับนโยบาย One Stop Service ของหน่วยงานภาครัฐที่กำลังดำเนินการอยู่
- บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลควรได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นเพื่อการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน สร้างความมั่นใจให้กับภาคเอกชนมากยิ่งขึ้น

The study was conducted to evaluate the effectiveness of the solution of the industrial impact on people and communities near industrial factories in order to make recommendation for practical operations of related agencies.

The data were collected from the Provincial Industry Office, industrial business enterprises (i.e., the Provincial Industry Council and the Provincial Chamber of Commerce) and people who were affected from the industries in Lampang Province. In-depth interview was used to collect the data from the administrators of the organization, and a questionnaire survey along with interview was used to gather the data from implementing officers in the Provincial Industry Office, employees in business enterprises, and local people.

The findings were summed up below.

The efficiency and effectiveness of the operation of the Provincial Industry Office was found to be moderate or rather low. The details could be briefly stated as follow :

1) There were many rules and regulations of the office which facilitated its operation.

2) The office gave importance to the industrial reengineering, although the acknowledgement of different plans of the Ministry of Industry, was found to be little. However, the Provincial Industry office also acknowledge the industrial reengineering plan

related to office at a low level, too. Next, the office was found to give moderate importance to the plans related to it and to implement them at a rather low level. Therefore, the work efficiency under such plans was not high, as the office was little involved in the plan as implementing unit

3) The appropriateness of the organizational structure of each department was different in degrees because of the different functions. The Ministry of Industry's restructure plan to include the Mineral Resource Division, the Industrial Works Division, and the Industrial Promotion Division in the Provincial Industry Office caused inconvenience in operation. Especially, conflict could be clearly seen with the Department of Mineral Resource. In fact, each division had authority and respond directly to the policy made by the department. Only the Policy and Planning Division reported to the Provincial Industry Office.

4) The office had a little work. Most was routine work rather than servicing. Also, the administrative resource, i.e., budget, personnel, office material and equipment, was not adequate for the mission. Moreover, the public relation was still poor and did not reach the target groups. Besides, the efficiency of personnel administrative was found to be at a moderate to rather low level. Lastly, the overall process and operational outcome were found to be at a moderate level.

5) Service for business enterprises. Most enterprise had problems of raw material supply, human resource, lows, technology, information and management, Most had never requested for services from the public agencies (i.e., the Provincial Industry office, department and independent institutions) and the private organizations (i.e., the Provincial Industry Council and the Provincial Chamber of Commerce). Those who used to request of service stated that both public and private organizations had the efficiency and effectiveness at a moderate to low level.

It was also found that the private organizations considered the operation of the Provincial Industry Office caused inconvenience and conflicts rather than supported them. They did not think of depending on the public agencies to help solve their problem. When

the Provincial Industry Office was compared to other public agencies and private organization in the efficiency and the effectiveness in solving problems, it was found that the formers were the least efficiency and the least effective.

6) Service for people. Not many people gained benefits from the industrial factories in the community. The factories caused pollution to the community at a moderate level. The impact level depended on the distance from home and factories and types of factories. The social impact, i.e., drug and crime, was also found to be moderate. But such social impact did not totally result from the industrial factories. People who were unfavorably affected by the environment problem cause by the factories did not make complaints to the public agencies or the private organizations. These who made complaints said the problem was moderately solved.

Recommendations

1) Suggestion from the Provincial industry office.

- The government agency should hire an educational institution to study the environmental impacts instead of allowing a private company to hire another private firm to do so.

- The provincial governor, provincial industry high-ranking officers and district officers should be assigned to take change of mineral resource too.

- Income from mineral resource should be distribute to the provincial administration organization, which should, in turn, distribute it to different Tambon administration organization. This is better than allocating the budget directly to an individual Tambon administration organization.

2) Suggestion from private organization.

- The operations of the Provincial Industry Office, especially industrial promotion, must not affect the operation of the costing private organizations. Measures should be implied to solve the problems resulting from the government measures.

Agricultural industries should be promoted, with the province as the center for product distribution, taking an advantage of its geographic area.

- The Provincial Development Office should be set up under the Office of the National Economic and Social Development Board so that there will be a working group to solve the problems effectively. Also, the government agencies in the regional area should serve as the centers to solve problems or to support SMEs.

3) Recommendation from the study.

- The central administration should clearly explain different plan to the regional agencies so later can implement them effectively.

- The Mineral Resource Division should be independent from the Provincial Industry office to solve the conflict of the structure. This can clearly be seen in Lampang Province where mineral resources are abundant.

- The government agencies should work aggressively and provide more service. Especially the conflicts between the public agencies and the private organizations should be more serious attention from the central administration (departmental and ministerial). This should be done in line with the government's one-stop service policy.

- The personnel of the Tambon administration organization should be developed in order to be efficient in seeking cooperation from private organization and to build more confidence for them.